ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

ВЪРХОВЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ПО
ВЪПРОСИТЕ
НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ И
ПОЛИТИКАТА НА СИГУРНОСТ

Брюксел, 5.3.2014 г.
JOIN(2014) 8 final

СЪВМЕСТНО СЪОБЩЕНИЕ ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Отговорно снабдяване с полезни изкопаеми с произход от засегнати от конфликти и високорискови зони: към интегриран подход на ЕС

ВЪВЕДЕНИЕ

Международната търговия с полезни изкопаеми с произход от нестабилни региони на света може да се окаже фактор за изостряне на сериозни конфликти, както и те да станат постоянни. Макар и рядко тази търговия да е първопричината за това, тя осигурява значителни финансови средства на въоръжените движения, чрез които те поддържат своята боеспособност, и има сериозни последици за милиони хора, оказали се в обхванатите от насилие територии.

Този проблем е особено сериозен в Африка, по-специално в региона на Големите африкански езера (ГАЕ). Според доклад на Хайделбергския институт за международни изследвания[1], в около 20 % от близо 400-те конфликта, регистрирани от института, при наличието на природни ресурси се наблюдава и конфликт. В момента конфликти, свързани с ресурси, са широкоразпространени в Африка (27 случая) и в Северна и Южна Америка (21 случая) и не толкова разпространени в Азия и Океания (11 случая), в Близкия изток и Магреб (7 случая) и в Европа (4 случая). Общото положение в световен мащаб не е статично и съществува риск от задълбочаване на съществуващи конфликти и от възникване на нови такива, в които природните ресурси играят роля.

Сложно предизвикателство е да се прекъсне взаимовръзката между добива на полезни изкопаеми и конфликтите. Най-напред трябва да се установят основната и непосредствените причини за проблемите, както и предпоставките за възникване на конфликти и за структурната нестабилност, тяхната динамика и ролята на различните участници. В решенията трябва да се вземат под внимание факторите на нестабилност, като например слабото управление, липсата на сигурност, невъзможността да се гарантира върховенството на закона, бедността, липсата на услуги и инфраструктура, широкоразпространената корупция и текущите политически и териториални спорове, и да се включи широк спектър от дейности — вътрешни, международни, политически, търговски и образователни, голяма част от които вече са в ход.

Всяко ново, свързано с търговията действие на ЕС в тази област, трябва да стане част от по-широкия контекст и да допълва инициативите в сферата на външната политика на ЕС и на сътрудничеството за развитие. Също така трябва да се вземе под внимание положението на дружествата от Европейския съюз и политиките на ЕС по отношение на тези дружества.

Тези съображения са залегнали в поредицата от инициативи, представени в настоящото съвместно съобщение на Европейската комисия и на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност. В съобщението е заимствано виждането, че отговорното поведение на дружествата, осъществяващи дейност в засегнати от конфликти и високорискови зони, е съществен и положителен социално–икономически фактор в засегнатите зони. Съобщението се основава на съобщенията от 2011 г. и 2012 г.[2], в които Комисията изложи намерението си да проучи начините за подобряване на прозрачността, включително чрез надлежна проверка, по цялата верига на доставки, за ситуации, при които приходите от добивната

[1] *Conflict Barometer*, Heidelberg Institute for International Research, 2012 г., № 2.
[2] COM(2011) 25 ОКОНЧАТЕЛЕН и COM(2012) 22 ОКОНЧАТЕЛЕН.

промишленост се използват за финансиране на войни и вътрешни конфликти в богати на ресурси развиващи се държави.

Настоящото съобщение съпътства предложение на Комисията за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на система на Съюза за самостоятелно сертифициране на отговорни вносители на калай, тантал и волфрам, на рудите на тези метали и на злато[3] с произход от засегнати от конфликти и високорискови зони в рамките на надлежната проверка на веригата на доставки[4]. В съобщението са изложени съпътстващи мерки, които ще засилят въздействието на регламента и на един интегриран подход на ЕС, въз основа на проведената обществена консултация, на срещите със заинтересовани страни и на извършената през 2013 г.[5] оценка на въздействието.

Обект на интегрирания подход в настоящото съобщение са следните три основни въпроса: как да се ограничат възможностите на въоръжени групировки да осъществяват търговия с калай, тантал, волфрам и злато в засегнати от конфликт зони, как да се подобри способността на операторите от ЕС — особено в сектора надолу по веригата на доставки — да спазват съществуващите нормативни разпоредби за надлежна проверка, както и как да се ограничи изкривяването на световните пазари на горепосочените четири вида полезни изкопаеми с произход от засегнати от конфликти зони и от високорискови зони, какъвто понастоящем е случаят с региона на ГАЕ.

1 КОНТЕКСТ

1.1 Природните ресурси като фактор за развитие

Добивната промишленост може да допринесе значително в икономически план в целия свят. Според Организацията на обединените нации за промишлено развитие[6] добивната промишленост има дял от 24 % от БВП на Африка и съответно 9,9 % и 20,4 % от БВП на Латинска Америка и на Азия. В Африка[7], сама по себе си, са 30 % от световните запаси от полезни изкопаеми, както и най-големите залежи на злато, платина, диаманти и манган. Азиатските и тихоокеанските държави са сред основните производители на волфрам, никел, мед, калай и железни руди и в тях се намира голям брой от металургичните предприятия в света. Износът на полезни изкопаеми е източник на големи икономически приходи и в Латинска Америка[8], по-специално в Боливия, Колумбия и Перу, а отскоро и в Гватемала.

---

[3] Два водещи международни инструмента за надлежна проверка обхващат тези четири вида полезни изкопаеми, вж. също раздел 1.2.

[4] Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на изискванията за надлежна проверка за отговорен внос на калай, волфрам и тантал, техните руди и злато с произход от засегнати от конфликти и високорискови зони.

[5] Работен документ на службите на Комисията — оценка на въздействието, *придружаващ документа* „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на система на Съюза за самостоятелно сертифициране на отговорни вносители на калай, волфрам и тантал, на рудите на тези метали и на злато с произход от конфликти и високорискови зони в рамките на надлежната проверка на веригата на доставки“.

[6] *World Statistics on Mining and Utilities*, 2010 — данни за резултатите на добивния сектор за 2007 г.

[7] *Africa Progress Report 2013. („Доклад за напредъка на Африка“).*

[8] През 2012 г. добивният сектор в Боливия е съставлявал средно 7,3 % от БВП и 27,8 % от общия износ, а в Колумбия — 2,4 % от БВП и 17,1 % от общия износ. През 2011 г. в Перу този сектор е съставлявал средно 14,5 % от БВП и 59 % от общия износ.

При все това много от държавите, разполагащи с огромни природни ресурси, са с ниски показатели по отношение на индекса на ООН за човешкото развитие. Едно от обясненията е, че добивът на природни ресурси включва широк спектър от рискове и предизвикателства пред развитието, включително чрез увеличаване на податливостта на корупция, тенденция за износ на ресурс, който измества стопанската дейност с по-висока добавена стойност и увеличава щетите за околната среда. Добивът на природни ресурси често е свързан с конфликти и нестабилност, което е предметът на настоящото съобщение.

Необходимостта от намаляване на някои от тези рискове чрез подобряване на управлението на природните ресурси вече придоби световно измерение. Заслужават внимание три подкрепяни от ЕС примера, свързани с добива на диаманти, финансовата прозрачност в добивния сектор и застрашените растителни и животински видове, включително добива на дървен материал:

- През 2000 г. Общото събрание на ООН единодушно прие резолюция, в която се осъжда използването на диаманти от зони на конфликт за финансиране на конфликти и се подкрепя схема за сертифициране в рамките на Кимбърлийския процес (KPCS). ЕС прилага схемата чрез Регламент (ЕО) № 2368/2002.
- На Световната среща на върха за устойчиво развитие през 2002 г. бе даден старт на Инициативата за прозрачност в добивната промишленост (ИПДП) с цел намаляване на корупцията чрез насърчаване на публичното отчитане на плащанията от дружествата към правителствата във връзка с експлоатацията на природни ресурси. Директива 2013/34/ЕС на ЕС съдържа разпоредби за насърчаване на финансовата прозрачност в добивната промишленост и дърводобива.
- В съответствие с Конвенцията на ООН от 1973 г. за международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (CITES), ЕС прие Регламент (ЕС) № 995/2010, с който изисква от всички оператори, които пускат на пазара в ЕС изделия от дървен материал, да извършват надлежна проверка с цел прекратяване на доставките на незаконно добит дървен материал.

Опитът в тези области може да се използва за разработването на интегриран подход на ЕС за насърчаване на отговорното снабдяване с полезни изкопаеми от зони на конфликт. Чрез надлежна проверка дружествата могат да гарантират, че спазват правата на човека и не допринасят за конфликт[9], както и че допринасят за по-добро управление в добивния сектор. При все това надлежната проверка трябва да се насърчава по начин, който не възпрепятства законната добивна дейност и свързаната с нея търговия в засегнати от конфликти и високорискови зони.

[9] ОИСР (2013 г.), Насоки на ОИСР по надлежната проверка за отговорни вериги за доставки на полезни изкопаеми от засегнати от конфликти и високорискови зони*: второ издание, ОИСР,* http://dx.doi.org/10.1787/9789264185050-en, стр. 8.

1.2 Съществуващи международни инициативи за отговорно снабдяване

Концепцията за *отговорно снабдяване* е посочена в актуализираните Насоки на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за многонационалните предприятия[10] и е в съответствие с целите и принципите на Ръководните принципи на ООН за бизнес и права на човека[11]. И двете имат за цел да насърчат предприятията да извършват проактивни и последващи проверки чрез непрекъснат процес, известен като надлежна проверка, че техните търговски дейности не допринасят за възникване на конфликти и неблагоприятни въздействия.

На най-високо международно равнище в Резолюция 1952 (2010) на Съвета за сигурност на ООН — конкретно насочена към Демократична република Конго (ДРК) и нейните съседни държави в региона на ГАЕ — се призовава за надлежна проверка на управлението на веригата на доставки. През юни 2013 г. лидерите на държавите от Г-8 изразиха своята решимост[12] за повишаване на прозрачността в добивната промишленост и за подкрепа на отговорното снабдяване с полезни изкопаеми от засегнати от конфликт региони, но несвързани с конфликти. Г-8 също така обяви партньорства с Буркина Фасо, Колумбия, Гана, Гвинея, Монголия, Мианмар/Бирма, Перу и Танзания, които ще допринесат за засилено сътрудничество в областта на управлението на природните ресурси в подкрепа на политическите реформи в тези държави.

ЕС е активно ангажиран в инициатива на ОИСР относно полезните изкопаеми от зони на конфликт — Насоките по надлежната проверка[13] — и в рамките на Съвета на ОИСР от май 2011 г. пое ангажимент да насърчава тяхното спазване. Насоките имат за цел да помогнат на дружествата да зачитат правата на човека и да се стремят да не допринасят за възникване на конфликт чрез практиките си за снабдяване с калай, тантал, волфрам и злато. Насоките имат глобален обхват и осигуряват процес, чрез който дружествата могат доброволно да прилагат система за контрол и прозрачност по отношение на своята верига на доставки на полезни изкопаеми: събиране и оповестяване на информация за непосредствените купувачи относно, *inter alia*, мината на произход, търговските пътища и условията с цел идентификация, оценка и предприемане на действия по отношение на рисковете във връзка с веригата на доставки. Необходимо е да се извършва независим одит от трета страна на определени точки от веригата на доставки. Дружествата трябва да публикуват годишен доклад относно своите политики и практики, за да изградят обществено доверие в предприеманите от тях мерки.

През 2010 г. Съединените щати приеха Закона Дод/Франк за реформа на „Уол Стрийт“ и за защита на потребителите. С раздел 1502 от него се въвежда прозрачност по веригата на доставки, като изисква от регистрираните на фондовите борси в САЩ дружества, които използват полезни изкопаеми от зони на конфликт[14] в своите

---

[10] Насоки на ОИСР за многонационалните предприятия, издание на ОИСР от 2011 г.

[11] Ръководни принципи на ООН за бизнес и права на човека, Служба на Върховния комисар на ООН по правата на човека, Ню Йорк и Женева 2011 г.

[12] Среща на върха на лидерите на държавите от Г-8 в Лох Ерн, комюнике, точка 40, 18 юни 2013 г.

[13] ОИСР (2013 г.) Насоки на ОИСР по надлежната проверка за отговорни вериги за доставки на полезни изкопаеми от засегнати от конфликти и високорискови зони, второ издание, ОИСР, http://dx.doi.org/10.1787/9789264185050-en.

[14] Посочените в закона калай, тантал, волфрам и злато с произход от Демократична република Конго или съседна държава.

производствени процеси, да декларират произхода на тези полезни изкопаеми и да осъществяват подходяща надлежна проверка. Раздел 1502 влиза в сила от 31 май 2014 г., като до тази дата засегнатите дружества са длъжни да представят на Комисията по ценните книжа и фондовите борси на САЩ своите първи годишни доклади за полезните изкопаеми от зони на конфликт. Въпреки че обхватът на законодателството официално е ограничен до регистрираните на фондовите борси в САЩ дружества, то оказва значително въздействие в чужбина, включително в ЕС, най-вече чрез веригите на доставка в цял свят, тъй като от доставчиците на регистрираните на фондовите борси в САЩ дружества се изисква да оказват съдействие чрез предоставяне на информация за целите на надлежната проверка.

През 2010 г. държавните глави и правителствените ръководители на държавите от РГАЕ — в контекста на Международната конференция за региона на Големите африкански езера (МКРГАЕ) — се ангажираха да противодействат на незаконната експлоатация на природните ресурси и одобриха регионална инициатива срещу незаконната експлоатация на природни ресурси и нейните шест специално разработени инструмента, а именно: приемането на регионален механизъм за сертифициране; хармонизирането на националните законодателства; регионална база данни за потоците на полезни изкопаеми; регламентирането на сектора на извършвания на ръка добив; насърчаването на Инициативата за прозрачност в добивната промишленост (ИПДП) и въвеждане на механизъм за подаване на сигнали за незаконна дейност. През 2012 г. тази регионална инициатива доведе до влизането в сила в Демократична република Конго и Руанда на законодателство, с което се установяват изисквания за надлежна проверка за техните икономически оператори въз основа на Насоките на ОИСР по надлежната проверка. Други държави от региона на ГАЕ също започнаха да прилагат установената от МКРГАЕ рамка.

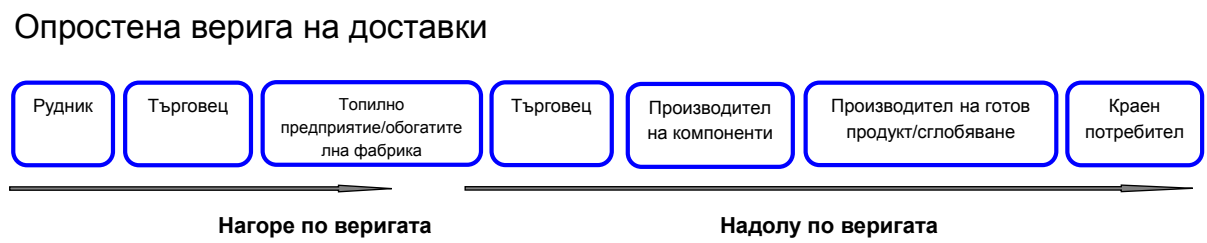
Тези три инициативи породиха или стимулират по-нататъшното разработване на по-конкретни обществени и частни инициативи. Неизчерпателен списък включва: инициативата на Международния научноизследователски институт по калая във връзка с веригата на доставки на калай, инициативата за сертифицирани търговски вериги, програмата за снабдяване на топилните предприятия с полезни изкопаеми от зони без конфликт, метода за вземане на аналитични отпечатъци с оглед установяване на произхода на полезните изкопаеми, проекта „Решения за надежда“, инициативата за калай от зони без конфликти, публично-частно партньорство за отговорна търговия с полезни изкопаеми, проекта PROMINES, инициативата за търговски центрове, стандарта на Световния съвет по златото за злато от зони без конфликти, списъка на надеждни доставчици, изготвен от Лондонската асоциация на участниците на пазара на ценни метали (LBMA), практиките и стандартите на Съвета за отговорна бижутерска практика.[15]

[15] *Conflict minerals–an evaluation of the Dodd Frank Act and other resource related measures* („*Полезни изкопаеми от зони на конфликт — оценка на Закона Дод/Франк и други мерки във връзка с ресурсите“).* Öko-Institut e.V. Freiburg, август 2013 г, глава 6.

1.3 Работна среда за дружествата от ЕС

Фигура 1 показва опростено представяне на веригата на доставки на полезни изкопаеми и метали. Дейностите нагоре по веригата включват добиване, търговия и топене и се извършват в държавата производител. В повечето държави, засегнати от конфликти, топенето се извършва в трета държава. Дейностите надолу по веригата включват търговията, последващата преработката и сглобяването на краен продукт, който се продава на потребителите. Широк кръг от промишлени отрасли търгуват със или преработват калай, тантал, волфрам и злато, включително автомобилостроене, електроника, авиационно-космическа промишленост, производство на опаковки, строителството, производство на осветителни тела, промишлено оборудване и инструментална екипировка, както и бижутерията. Потенциално това включва около 880 000 предприятия от ЕС, повечето от които са малки или средни по размер. В извършената за целите на регламента оценка на въздействието се изчислява, че в ЕС има около 300 търговци и около 20 топилни предприятия/обогатителни фабрики — вносители на руди и метали, получени от четирите вида полезни изкопаеми, и над 100 европейски производители на компоненти, които внасят метали в готов вид. В световен мащаб има около 140 обогатителни фабрики за злато и 280 топилни предприятия за другите три вида полезни изкопаеми.

Фигура 1



Полезните изкопаеми от зони на конфликт продължават да бъдат обект на търсене от топилните предприятия/обогатителни фабрики.Тези икономически оператори имат всички възможности, за да установят произхода на закупените полезни изкопаеми. Те са последният етап от веригата на доставки, на който все още е технически възможно да се проследи произходът на полезните изкопаеми и може да се наложи поведение за отговорни доставки в държавите производителки. Чрез съществуващите инициативи за надлежна проверка се признава колко важно е да се работи с отговорни топилни предприятия. Въз основа на собствени изследвания на Европейската комисия към момента едва 16 % от топилните предприятия в света и 18 % от топилните предприятия от ЕС за калай, тантал и волфрам извършват надлежна проверка. Около 40 % от обогатителните фабрики за злато в света и 89 % от обогатителните фабрики за злато в ЕС участват в схеми за надлежна проверка [16].

Въпреки че Насоките на ОИСР по надлежната проверка осигуряват рамка за действие, сегашните усилия за привеждане в съответствие са разпокъсани, а на заинтересованите дружества се предлагат ограничени стимули за действие. По време на проведената обществена консултация половината от анкетираните участници надолу по веригата

[16] Данните за златото са от Лондонската асоциация на участниците на пазара на ценни метали, повечето членове на която извършват надлежна проверка. В световен мащаб около 50 обогатителни фабрики работят извън рамките на асоциацията.

проявиха интерес — или са законово задължени основно от Закона Дод/Франк — да се снабдяват по отговорен начин и да извършват надлежна проверка на веригата на доставки. Нерегулаторните фактори за съответствие включват политики за корпоративна социална отговорност, репутацията и потребителското търсене.

Проучване от 2013 г.[17] показва, че в ЕС извършването на надлежна оценка не е широкоразпространено. Едва 12 % от дружествата, които са регистрирани на фондовите борси в ЕС и към които не се прилага пряко законодателството на САЩ, посочват на своите уебсайтове полезни изкопаеми от зони на конфликт. Това отчасти се дължи на факта, че Насоките на ОИСР по надлежната проверка, Законът Дод/Франк и установената от МКРГАЕ рамка се прилагат сравнително отскоро, но също така на факта, че предприятията от ЕС са изправени пред предизвикателства във връзка с прилагането (т.е. дължина на веригите на доставки, множество икономически оператори, липса на осведоменост). Въпреки това 150 000—200 000 дружества от ЕС — предимно оператори надолу по веригата — са включени във веригата на доставки на засегнатите 6 000 дружества, регистрирани на фондовите борси в САЩ.

Конкретно в случая на региона на ГАЕ е необходимо да се изгради допълнителен капацитет в региона, за да се гарантира успешното прилагане на рамката на МКРГАЕ. Постигането на съответствие със Закона Дод/Франк по-специално представлява допълнително предизвикателство. Налице са признаци, че този закон е оказал възпиращо въздействие при снабдяването с полезни изкопаеми от РГАЕ, независимо от това дали полезните изкопаеми са законно добити или не[18]. Някои засегнати дружества следват нерискова стратегия и се снабдяват от добивни предприятия извън региона и дори извън Африка. При останалите полезни изкопаеми от зони без конфликт се наблюдава стремеж за достигане до пазарите в САЩ или в ЕС и те често се търгуват под пазарните цени. Загубата на търговски позиции означава загуба на местния поминък в обстановка, в която алтернативните възможности за работа са оскъдни, по-специално в случай на извършван на ръка и дребномащабен добив.

Един интегриран подход на ЕС за насърчаване на отговорното снабдяване трябва да се основава на съществуващи инициативи и подкрепа за използването на Насоките на ОИСР по надлежната проверка. Той трябва да стимулира по-добро съответствие на равнището на топилните предприятия, включително извън ЕС, както и улесняването на по-добър поток на информация във връзка с надлежната проверка надолу по веригата на доставки при сравнително ниски разходи[19].

---

[17] *Conflict due diligence by European Companies („Извършване на надлежна проверка от европейските дружества“)*, Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen, октомври 2013 г.

[18] *Conflict minerals–an evaluation of the Dodd Frank Act and other resource related measures*. Ökö-Institut e.V. Freiburg, август 2013 г. стр. 27.

[19] Вж. бележка под линия 5. В приложение III към работния документ на службите на Комисията се съдържа външно проучване относно оценката на разходите за надлежна оценка, ползите и свързания ефект върху избрани оператори във връзка с отговорното снабдяване с избрани полезни изкопаеми (калай, тантал, волфрам и злато). Основната констатация в изследването на съответните промишлени отрасли, проведено в контекста на това проучване е, че по-голямата част от анкетираните съобщават за относително ниско равнище на разходите за надлежната проверка и дейностите за докладване. Разходите се оценяват основно на 13500 EUR за първоначалните дейности (74 %) и на 2700 EUR за последващите текущи дейности (63,8 %).

1.4 Съществуващи действия на ЕС в рамките на външната политика, политиката на развитие и други политики

Прекъсването на връзката между добива на природни ресурси и конфликта изисква цялостен подход, насочен към първопричините за проблема: наличие на конфликт, слабо управление и липса на развитие. Справянето с тези проблеми е част от външната дейност на ЕС и от конкретната цел на стратегията на ЕС за подкрепа на усилията на развиващите се държави за премахване на бедността, както е посочено в Съобщението относно програмата за промяна, прието през 2011г.[20]. В програмата се отделя голямо внимание както на доброто управление и правата на човека, така и на приобщаващия икономически растеж. В нея също така се насърчава съвместната работа не само с партньорите на ЕС за развитие — на правителствата на развиващите се държави — но също така с частния сектор, както и с международни организации като ООН. При изпълнението на програмата ЕС отделя специално внимание на ролята на гражданското общество, на предоставянето на по-големи права на местните общности и прозрачните и отговорни процеси на вземане на решения.

Друга значима инициатива е установеното през 2008 г. партньорството между ЕС и ООН по въпросите на земята, природните ресурси и предотвратяването на конфликти[21], подкрепено от ЕС чрез Инструмента за стабилност, чрез което се предоставя съвместна помощ на трети държави за предотвратяване и решаване на конфликти, свързани с природни ресурси. Чрез това партньорство ЕС насърчава междуинституционалния подход на ООН в този сектор в съответствие с *Доклада „Изграждане на мира в периода след конфликти“* на генералния секретар на ООН (2012 г.).

ЕС разполага с последователна и интегрирана стратегия за достъп до суровини за Европейския съюз. Инициативата за суровините[22] и Европейското партньорство за иновации в областта на суровините[23] представляват всеобхватни политики на ЕС, които обхващат устойчивия достъп до суровини и също така са насочени към управлението, инфраструктурата и уменията на работната сила в трети държави.

Чрез стратегията на ЕС за корпоративна социална отговорност (КСО)[24] Комисията насърчава отговорното бизнес поведение, по-специално по отношение на спазването на международно приетите принципи и насоки, като например Основните насоки на ОИСР за многонационалните предприятия и Ръководните принципи на ООН за бизнес и права на човека.

През 2013 г. ЕС публикува ръководства за прилагане на Ръководните принципи на ООН за бизнес и права на човека в три бизнес сектора, включително в областта на ИКТ и петролния и газовия сектор[25].

---

[20] COM(2011) 637 final.
[21] http://www.un.org/en/land-natural-resources-conflict/index.shtml.
[22] COM(2008) 699 окончателен.
[23] COM(2012) 82 final.
[24] COM(2011) 681 final.
[25] http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sustainable-business/corporate-social-responsibility/humanrights/index_en.htm

В контекста на външната политика на ЕС се осъществяват и други значими регионални действия:

Дилемата на Африка във връзка с ресурсите бе призната в съвместната стратегия на Африка и ЕС от 2007 г., в която доброто управление на природните ресурси се определя като важна цел в областта на сътрудничеството.

ЕС подкрепя „Визията за африканското минно дело“, одобрена от Африканския съюз през 2009 г., за да се гарантира прозрачна, справедлива и оптимална експлоатация на полезни изкопаеми, както и работата на нейния изпълнителен орган — Африканският център за разработване на полезни изкопаеми. ЕС увеличава подкрепата си за други съвместни действия, включително Африканския инструмент за правна помощ, чрез който се оказва помощ на африканските правителства при воденето на преговори, свързани със сложни договори с частния сектор, и по този начин се повишава устойчивостта на и участието в такива сделки. Работата във връзка със сътрудничеството в областта на геологията ще се подпомага по нова панафриканска програма на ЕС. ЕС също така подкрепя прилагането в района на глобални инициативи за отговорно снабдяване по отношение на диаманти с произход от зони на конфликт, прозрачността и горските продукти (KPCS, EITI, CITES).

ЕС също така предприе по-специфични действия по отношение на РГАЕ. През юни 2013 г. Европейската комисия и върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност приеха Съвместно съобщение относно „Стратегическа рамка за региона на Големите африкански езера[26]“ за определяне на съгласуван и всеобхватен подход на ЕС на регионално, национално и местно равнище към различните първопричини за кризата.

В този контекст ЕС направи политически предложения за решаване на проблемите връзките между експлоатацията и търговията с природни минерални ресурси и конфликта и нестабилността в РГАЕ. ЕС също така подкрепя регионалната инициатива на МКРГАЕ във връзка с природните ресурси и програмата за прилагане на Насоките по надлежната проверка на ОИСР чрез финансови средства, предоставяни по линия на Инструмента за стабилност. В бъдеще може да се обмислят трансгранични проекти, включително в областта на управлението на границите и митниците.

В Азия и Тихоокеанския регион ЕС работи по въпросите във връзка с ресурсите чрез насърчаване на спазването на Инициативата за прозрачност в добивната промишленост (ИПДП) и в тези региони може да се отбележи окуражаваща тенденция на участие (участващи държави: Монголия и Източен Тимор; държави кандидатки: Афганистан, Индонезия и Соломоновите острови; Мианмар/Бирма и Папуа Нова Гвинея са обявили намерението си да прилагат ИПДП, а от страна на Филипините е подадена молба за статут на държава — кандидатка за ИПДП). В Азия се намират около 65 % от 280-те най-големи в света топилни предприятия за калай, тантал и волфрам, разположени в държави като Китай (73), Малайзия (5) и Индонезия (34). Освен това, с оглед на тяхното икономическо развитие и съответната нужда от снабдяване, тези държави ще бъдат приоритетни партньори в действията на ЕС.

[26] JOIN (2013) 23 Final

В Латинска Америка, ЕС и държавите от района на Андите започнаха диалог във връзка с добивната промишленост и отговорното снабдяване с цел определяне на възможни области на сътрудничество, включително по-широкото социално-икономическо въздействие на добивните дейности и въздействието им върху околната среда. Решаването на тези въпроси е част от външната дейност на ЕС. Спазването на ИПДП в района е ниско — то се спазва само от една държава, Перу, но интересът към инициативата нараства най-вече в Хондурас, Гватемала и Колумбия.

2 ИНТЕГРИРАН ПОДХОД НА ЕС КЪМ ОТГОВОРНО СНАБДЯВАНЕ

В този контекст е необходимо да се работи за интегриран подход на ЕС с цел насърчаване на отговорното снабдяване с полезни изкопаеми от засегнати от конфликти и високорискови зони. Във връзка с това с предложението на Комисията за регламент и поредицата от съпътстващи мерки се цели намаляване на възможностите за въоръжени групировки да прибягват до търговия с калай, тантал, волфрам и злато в засегнати от конфликт зони, подобряване на способността на икономическите оператори от ЕС — особено от сектора надолу по веригата на доставки — да спазват съществуващите рамки за надлежна проверка и намаляване на изкривяването на световните пазари на горепосочените четири вида полезни изкопаеми с произход от засегнати от конфликти и високорискови зони.

В по-общ план интегрираният подход на ЕС и неговите политики и инициативи за отговорно снабдяване са интегрирани в по-широк всеобхватен подход към засегнати от конфликти и високорискови зони. Този подход и тези политики и инициативи насърчават, *inter alia,* решаването на конфликти, мира и сигурността, зачитането на правата на човека, включително борбата срещу трафика на хора, доброто управление и върховенството на закона и устойчивото развитие. Примери за това са стратегическа рамка за региона на ГАЕ във връзка с проблема с незаконната експлоатация на природни ресурси, както и стратегическата рамка за региона на Африканския рог и стратегията на ЕС за сигурност и развитие в региона Сахел.

2.1 Предложение за регламент за създаване на система на Съюза за доброволно самостоятелно сертифициране на отговорни вносители от ЕС

Предложението на Комисията за регламент за създаване на система на Съюза за самостоятелно сертифициране на отговорни вносители на калай, волфрам и тантал, рудите на тези метали и на злато в рамките на надлежната проверка на веригата на доставки има за цел да окаже подкрепа на дружествата от ЕС при извършване на надлежна проверка, която да спомогне за свеждане до минимум на риска от финансиране на въоръжени групировки. С него също така се цели да се насърчи отговорното снабдяване с тези полезни изкопаеми от засегнати от конфликти и високорискови зони с цел увеличаване на обема на законната търговия. Подходът на ЕС ще се съсредоточи върху надлежната проверка по отношение на операторите нагоре по веригата на доставки и ще улесни предаването надолу по веригата на качествена информация и най-добри практики. В съответствие с основното послание на анкетираните участници в обществената консултация подходът е съобразен с глобалния характер на сложните вериги на доставки и се осланя на и подкрепя по-нататъшното съответствие с Насоките на ОИСР по надлежната проверка. С оглед на това

географският обхват и на двата регламента и придружаващите ги мерки е глобален и акцентът в дейностите основно е ориентиран към процеса.

В оперативен план проектът на регламент създава система за доброволно самостоятелно сертифициране на вносителите, които искат да внасят в ЕС всеки от четирите вида полезни изкопаеми или метали по отговорен начин. Вносителите, които направят този избор, ще трябва да прилагат Насоките на ОИСР по надлежната проверка, да предоставят одиторски уверения и да оповестяват информация пред компетентните органи на държавите членки. Въз основа на оповестената информация ЕС, след консултация с ОИСР, ежегодно ще публикува списък на топилните предприятия и обогатителните фабрики, считани за отговорни доставчици. Това ще осигури по-добра видимост и ще стимулира постигането на по-добра публична отчетност. В списъка също така ще бъдат конкретно посочени тези топилни предприятия /обогатителни фабрики, които осъществяват отговорно снабдяване от зони на конфликт, така че да се стимулира законната търговия. Схемата ще бъде подложена на оценка след три години или на по-ранен етап, ако има достатъчно налична информация, и резултатите ще бъдат използвани за вземане на необходимите решения за бъдещето на подхода на ЕС, както и за изменения на регулаторната рамка, чрез които, ако е уместно и въз основа на допълнителна оценка на въздействието, тя да стане задължителна.

2.2 Придружаващи мерки на ЕС за насърчаване на отговорното снабдяване

Предвиждат се следните допълнителни мерки за по-нататъшно насърчаване на отговорното снабдяване с полезни изкопаеми.

Стимули за дружествата с цел насърчаване на отговорното снабдяване
Комисията призовава предприятията от ЕС да използват пазарната си позиция за насърчаване на отговорното снабдяване. Следните мерки осигуряват стимули за предприятията във връзка с тази цел.

- **Насърчаване на използването на отговорни практики от топилните предприятия и обогатителни фабрики**
  ЕС предостави финансова подкрепа за прилагането на Насоките на ОИСР по надлежната проверка от януари 2014 г. и ще продължи да го прави чрез Инструмента за стабилност. Подкрепата ще бъде съсредоточена върху изграждането на капацитет и информационни дейности, насочени към публичните органи, частния сектор и организациите на гражданското общество, които участват във веригата на доставка на полезни изкопаеми от засегнати от конфликти и високорискови зони. Комисията ще извърши допълнителна оценка на осъществимостта на предоставянето на финансова помощ на ОИСР или на други органи във връзка с програми за насърчаване на прозрачността и практиките за извършване на надлежна проверка от топилните предприятия/ обогатителните фабрики в ЕС и извън него.

- **Възможности за финансиране на малките и средните предприятия във връзка със схемата за доброволно сертифициране**
  Комисията ще проучи възможностите за финансиране с цел насърчаване на вносителите от ЕС да използват бъдещата схема за доброволно сертифициране.

Възможностите за финансиране ще бъдат проучени в рамките на Програмата за конкурентоспособност на предприятията и малките и средните предприятия (COSME)[27], която бе приета на 5 декември 2013 г.

- **Стимули по отношение на обществените поръчки**
  Комисията ще насърчава използването както на сертификата за отговорен вносител, така и на списъка на отговорните топилни предприятия/обогатителни фабрики, чрез клаузи за изпълнение на договорните задължения в сключени от Европейската комисия договори за обществени поръчки. Следователно по отношение на продукти, съдържащи калай, тантал, волфрам и/или злато, закупени чрез обществени поръчки, ще трябва да се спазват Насоките на ОИСР по надлежната проверка или еквивалентни схеми за надлежна проверка с цел изпълнение на договорните задължения.

- **Използване на мрежи за онлайн взаимодействие между правителството и бизнеса с цел да се улесни използването на сертификата на ЕС за „отговорен вносител“**
  За да насърчи използването на процедурата по сертифициране, изготвена в рамките на проекта на регламент, Комисията ще прибегне до националните звена за контакт, създадени съгласно Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия, и до други подходящи мрежи с оглед да се помогне за повишаване на осведомеността. Мрежата „Enterprise Europe“ (EEN) — мрежа за подкрепа на бизнеса, която предлага услуги в подкрепа на европейските предприятия — може да повиши информираността на операторите от ЕС относно интегрирания подход на ЕС, значението на надлежната проверка и последиците от липсата на отговорно снабдяване от зони на конфликт.

- **„Писма за намерение“ — ангажименти на промишлеността**
  В рамките на обществената консултация, чрез документи за изразяване на позиция и в проведени проучвания операторите от засегнатия сектор в рамките на ЕС обявиха готовността си да повишат своя ангажимент за отговорно снабдяване с полезни изкопаеми от засегнати от конфликти и високорискови зони. ЕС ще предприеме действия, за да се осигури видимост на усилията на дружества, предоставящи писма за намерения, в които обявяват съответните ангажименти.

Политически диалог с трети държави и други заинтересовани страни

- **Въз основа на съществуващите политически диалози**
  ЕС ще използва осъществяваните от него диалози и контакти в областта на развитието, търговията и сигурността с правителствата на държавите, извършващи добивна, производствена и преработвателна дейност, и на

[27] Регламент (ЕС) № 1287/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Програма за конкурентоспособност на предприятията и малките и средните предприятия COSME) (2014 - 2020) и за отмяна на Решение № 1639/2006/ЕО — в програмата COSME се предвиждат действия за улесняване на достъпа на малките и средните предприятия до пазарите в Съюза и извън него, като например предоставяне на информация за съществуващи пречки за навлизане на пазара и възможности за бизнес, обществени поръчки и митнически процедури, както и за подобряване на услугите за подкрепа по отношение на стандартите и правата на интелектуална собственост.

държавите потребителки, за по-нататъшно изработване на общо разбиране — на национално и на регионално равнище — на нуждите, предизвикателствата и възможностите за отговорен добив на полезни изкопаеми от зони без конфликт. Като пример, в своите диалози с държавите от Южна Америка и Карибския басейн ЕС ще разгледа отговорното снабдяване и своя принос за устойчивото развитие, отдавайки дължимото внимание на предизвикателствата във връзка с устойчивостта на извършвания на ръка и нерегламентирания добив. Успоредно с това ще се търси допълнителна ангажираност от страна на частния сектор и гражданското общество, по-специално в държавите производителки.

- **Достигане до държавите, в които има топилни предприятия**
  ЕС ще поеме ангажимент, заедно с държавите, в които са по-голяма част от топилните предприятия/обогатителни фабрики в света, по-специално Китай, Малайзия, Индонезия, Тайланд и Русия, за насърчаване на прилагането на възприетия от нея интегриран подход за отговорно снабдяване и за осигуряване на засилена ангажираност от страна на дружества, които са под юрисдикции извън ЕС. През 2015 г. ЕС ще проведе международна конференция във връзка с отговорното снабдяване с полезни изкопаеми с произход от засегнати от конфликти и високорискови райони.

- **Глава относно отговорно снабдяване в рамките на водените диалози във връзка със суровините**
  ЕС ще използва своите диалози във връзка със суровините *inter alia* с Китай, Япония и Монголия, за насърчаване на интегрирания подход за отговорно снабдяване. Наскоро Комисията започна диалог във връзка със суровините с Мианмар/Бирма. В по-общ план Комисията и върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност ще продължат да насърчават воденето на силна и последователна дипломация на ЕС във връзка със суровините, като отделят внимание на проблемите на взаимовръзката между сигурността и развитието по приобщаващ и стратегически начин.

Сътрудничество за развитие с трети държави

ЕС също така ще използва своите съществуващи отношения на сътрудничество с правителствата на държавите в Африка, Азия, Латинска Америка и Карибския басейн за решаване на проблемите във връзка с отговорния добив на полезни изкопаеми от зони без конфликт и тяхното търгуване. Основните линии на намеса, чрез която ЕС може да подкрепи партньорските държави, са:

- Транспониране на Насоките на ОИСР по надлежната проверка в националните рамки и законодателства относно надлежната проверка.
- Изграждане на допълнителен капацитет за прилагане на националните рамки за надлежна проверка.
- Подкрепа за застъпничество и политически диалог в съответните държави между местните и централните органи на управление, организациите на гражданското общество и стопанските субекти.
- Създаване на видимост за извършените дейности и постигнатите резултати от държавите производителки.

ЕС също така ще насърчава сътрудничеството между държавите производителки и държавите потребителки, включително чрез съвместни проекти, например за устойчив добив и добро управление, като се отчита спецификата на извършвания на ръка добив.

Честен посредник — дипломация във връзка със суровините

ЕС е готов да действа като честен посредник в контекста на инициативите на множество заинтересовани страни, като подкрепя и насърчава отговорното снабдяване и търговията между участниците. Службите на Комисията и ЕСВД ще събират и анализират данни във връзка с инициативите, които обхващат множество заинтересовани страни. Подобаващо внимание ще бъде отделено и на публично-частните партньорства.

Държави — членки на ЕС

Комисията и върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност призовават държавите — членки на ЕС, да подкрепят усилията за надлежна проверка, полагани от дружествата, попадащи под тяхната юрисдикция, чрез подходящи действия на национално равнище. Могат да бъдат разработени допълнителни инициативи в областта на информирането на потребителите и етикетирането, както и да се осигурят допълнителни стимули за отговорно корпоративно поведение. Освен това Комисията ще насърчава държавите — членки на ЕС, да използват Насоките на ОИСР по надлежната проверка или еквивалентни схеми чрез клаузи за изпълнение на договори за обществени поръчки, подписани от техните органи, както е предвидено съгласно Директивата на ЕС относно обществените поръчки. За тази цел Комисията ще разработи препоръки и насоки за прилагане за разпоредителите с бюджетни средства в държавите членки.

3 СЪВМЕСТНА РАБОТА ЗА ИНТЕГРИРАН ПОДХОД НА ЕС

По-ясна рамка на ЕС, разработена въз основа на Насоките на ОИСР по надлежната проверка, се очаква да улесни сегашните усилия на икономическите оператори при установяването на подходящи процедури за надлежна проверка. Тъй като ЕС е най-големият пазар на полезни изкопаеми и метали в света, засиленото сближаване в рамките на Съюза трябва да помогне за стимулиране на търсенето на отговорно снабдяване и следователно за улесняване на търговията с полезни изкопаеми, добити в съответствие с националното законодателство и изискванията на ОИСР за надлежна проверка.

Успехът на тази инициатива ще зависи до голяма степен от готовността за сътрудничество от страна на частния сектор в ЕС, по-специално дружествата, които внасят калаени, танталови и волфрамови руди или производни метали и злато. Комисията и върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност приканват икономическите оператори от ЕС да приемат предложения интегриран подход, спомагащ за укрепване на техните постижения, и да го развият допълнително.

Комисията и върховният представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност призовават Съвета и Европейския парламент да одобрят интегрирания подход на ЕС за снабдяване с полезни изкопаеми.